

Rodinná mateřská škola

ČJ: ŘMŠ 1/2020

Obsah a uspořádání Školního vzdělávacího programu (ŠVP)

Identifikační údaje	3
Charakteristika mateřské školy (MŠ)	4
Podmínky předškolního vzdělávání: materiální podmínky (poloha, prostory, vybavení tříd), životospráva, psychosociální podmínky	5
Organizace předškolního vzdělávání: řízení MŠ, plán pedagogických rad, písemná dokumentace školy, třídní dokumentace, personální obsazení školy, spolupráce s rodiči, vnitřní uspořádání školy, bližší charakteristika tříd, organizace, adaptační program	7
Charakteristika vzdělávacího programu: formování kompetencí, vzdělávací záměr (formy a metody), vzdělávání dětí od 2 do zpravidla 6 let, inkluze - vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných, pravidla a zásady	10
Vzdělávací obsah (uspořádání učiva): integrované bloky (záměr, cíl, navrhované činnosti, očekávané výstupy)	13
Evaluační systém: pravidla pro hodnocení a evaluaci, přehled činností probíhající na úrovni třídy, sebereflexe, hodnocení vzdělávacích výsledků dětí, hodnocení školy	22
Doplňující programy, projekty a další aktivity: nabídka doplňkových programů	23
Závěr	23
Přílohy: prevence sociálně patologických jevů, funkční gramotnost, výuka anglického jazyka (AJ)	24

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy, sídlo, právní forma, IČO:

**Mateřská škola „Rosnička“ Liberec, Školní vršek 503/3, příspěvková organizace,
IČO: 727 417 83**

Právní subjektivita od 1. ledna 2003

Zřizovatel školy: Statutární město Liberec

Sídlo: Liberec 1, Nám Dr. Edvarda Beneše 1, PSČ 460 59

Kraj: Liberecký

Identifikační číslo: 002 629 78

Druh a typ školy: celodenní mateřská škola

Datum zařazení do sítě škol: 15. únor 1996

Ředitel školy: Langerová Alice

Celková kapacita školy a jejich součástí: 55 dětí, součástí školy je i školní jídelna

Mimoškolní nebo občanské sdružení: ne

Adresa: **Mateřská škola „Rosnička“, Školní vršek 503/3, Liberec 1, PSČ 460 01**

telefon: **485 106 733**

mobil: **607 566 716**

e-mail: **ms05.lbc@volny.cz**

Škola je řádně zapsána a vedena v Rejstříku škol, předškolních a školních zařízeních

Příspěvková organizace sdružuje: MŠ a školní jídelnu.

Platnost dokumentu 2017 - 2020

Za MŠ zpracovala: Langerová Alice

Mgr. Střeláková Veronika

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Motto školy: „Chci poznat celý svět“

Naše MŠ „Rosnička“, je příspěvkovou organizací, která má právní subjektivitu od 1. ledna 2003. Škola byla zřízena za účelem poskytování předškolního vzdělávání a výchovy. Ve spolupráci s rodinou a podle koncepce školy podporuje zdraví a pohodu, vychází z pocitu harmonie, pozitivního naladění a bezpečí.

Budova školy se nachází ve středu města Liberce. Je dvoutřídní v současnosti s 48 zapsanými dětmi. Výchovu a vzdělávání zajišťují čtyři pedagogičtí a tři správní zaměstnanci. Součástí školy je i školní jídelna.

Poloha školy nám dovoluje účastnit se kulturního i společenského dění, které nám poskytují organizace v centru města.

Naším cílem je získat dobré povědomí u veřejnosti a stát se vyhledávanou školou pro děti i rodiče.

Trvalé rozvíjení osobnosti dětí je prvořadým úkolem celého kolektivu zaměstnanců. Při realizaci našeho programu „Rodinná MŠ“ jsme vycházely z klimatu školy, vzájemných vztahů mezi zaměstnanci a následného kladného působení na děti.

Děti se v průběhu docházky do MŠ seznamují i s prostředím základní školy (ZŠ). Chceme tím děti připravit a podpořit jejich zájem o vzdělávání. Rodiče mohou své dítě přihlásit k pravidelným návštěvám „Předškoláčka“ v ZŠ v nejbližším okolí. Nástup do školy pak probíhá pro dítě bez stresových zátěží a do školy se těší.

Škola spolupracuje se Statutárním městem Liberec i dalšími organizacemi města: Ještědská sportovní Liberec, Naivní divadlo, Zdravé oči, Liberecké tenisové kurty Liberec, Sportkids Liberec, Pedagogicko-psychologická poradna (PPP), Speciální pedagogické centrum (SPC), místní ZŠ, příspěvková organizace Armilárie a iQlandia Liberec.

Spolupracujeme formou výstavní činnosti (výtvarné práce dětí), účastí na akcích města (požárníci, Den dětí v kasárnách), i návštěvou kulturních představení v knihovně, využíváním dopravního hřiště nebo pravidelné depistáže logopedických vad u dětí předškolního věku.

MŠ také ke své činnosti využívá různé nabídky dalších organizací

- ZOO Liberec, divadlo „Koloběžka“, Střevlák, Ještědská sportovní s.r.o., Fond Sidus, Vizus s.r.o., ekologická iniciativa- Almilária Liberec, LTK Liberec

Materiální podmínky

Poloha MŠ

MŠ se nachází v samém centru města, avšak v jeho krásné a poklidné části. Byla přebudována z rodinného domu v roce 1956 na dvoutrídni mateřskou školu. V roce 2003 se stala příspěvkovou organizací a poskytuje předškolní vzdělávání a výchovu dětí od 2 do zpravidla 6 let věku.

Součástí školy je školní jídelna.

Prostory

Škola má určenu kapacitu 55 žáků. Avšak pro tento počet nejsou její prostory dostatečné. Šatny dětí i zaměstnanců, velikost první třídy v přízemí (24 dětí) jsou velmi malé. Prostory druhé třídy v patře lépe dostačují pro nejrůznější skupinové a individuální činnosti.

Dětský nábytek v první i druhé třídě byl zakoupen již před a je jen částečně vyhovující (některé hračky si musí děti vyžádat od učitelky). Stolečky v obou třídách odpovídají antropometrickým požadavkům. Je nutné zakoupit i nové tělovýchovné nářadí. Zdravotní a hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům (odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a jsou i estetické).

Zahrada

Zahrada se rozkládá hned za budovou. Je tedy také v klidné lokalitě středu města s minimálním dopravním provozem v okolí, a proto v plně šíři umožňuje pohybové aktivity dětí. Součástí zahrady je i venkovní bazén.

Je členitá se vzrostlými stromy, které celoročně poskytují velmi příjemné prostředí. Děti zde mají možnost trénovat jízdu na tříkolce, nebo na kole a v zimě mohou zase bobovat nebo sáňkovat. Zahradní nářadí a hračky jsou umístěny ve sklepním prostoru budovy.

V areálu byly v roce 2014 nově instalovány zahradní herní prvky, které odpovídají parametrům Evropské Unie a uspokojují potřeby pohybového vyžití dětí. Dvě dřevěné věžičky se skluzavkou, houpačky, horolezecké stěny, domeček i tabule jsou používány celoročně.

V dostupné vzdálenosti je městský bazén, kam chodíme pravidelně na výuku plavání. Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů (čistota, teplota, vlhkost vzduchu, osvětlení, hluchnost, světlo a stín, alergizující či jedovaté látky i rostliny atd.).

Vybavení tříd

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí, jejich věku. Je průběžně obnovováno a doplňováno i plně využíváno.

Pro přijímání dětí dvouletých od 1.9.2020 chybí přebalovací stoly, prostor na odpočinek, prostor na skladování plínek a jejich likvidaci. V případě přijetí dvouletých dětí není personálně zajištěna chůva, která splňuje kvalifikační předpoklady.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň zvládnout jejich uložení.

Děti v první třídě však musí o některé hračky požádat, protože samy na ně nedosáhnou.

Výrobky dětí se podílí na úpravě a výzdobě celého interiéru budovy. Prostředí školy je tedy upraveno tak, aby dětem byly jejich práce přístupné a mohli si je prohlédnout i jejich rodiče.

Životospráva

Dětská výživa je jednou ze stěžejních otázek, kterými se zabýváme. Kvalita, pestrost, chutnost, čerstvost, vhodná skladba jídelníčku – hledáme, zkoušíme, informujeme se, inovujeme. Spolupracujeme s rodiči. Zajišťujeme plnohodnotné stravování a děti mají stále

k dispozici v obou třídách dostatek tekutin. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Nenutíme děti do jídla násilně, ale snažíme se o to, aby děti vyzkoušely veškerou nabízenou stravu.

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Kolektiv zaměstnanců je dětem vzorem v chování.

V denním režimu je respektována potřeba aktivity, spánku, ale i relaxace. Předškolní děti mají možnost, v případě neusnutí, využít nabídku klidových odpočinkových činností.

Dbáme na dostatek volného pohybu dětí ve třídě i venku, každý den zpravidla dvě hodiny. Snažíme se o pravidelný denní rytmus a řád, který však musí být současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Psychosociální podmínky

Snahou pedagogů je zajistit, aby třída byla pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou rády.

Prvořadým úkolem každé učitelky je respektování potřeb dětí. Ve škole probíhá inkluzivní vzdělávání. Naší snahou je, aby způsob vedení dětí byl přívětivý, podporující, aktivující a hlavně kladně motivující.

Ve vzájemných vztazích panuje důvěra, tolerance, zdvořilost a pomoc jeden druhému. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, nejsou neúměrně zatěžovány ani stresovány spěchem a chvatem.

Je-li vhodné počasí jsou některé činnosti přesunuty na školní zahradu, kde mají děti dostatek prostoru.

Volnost a osobní svoboda je vhodně vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat potřebný řád. Z organizačních důvodů a podmínek školy zůstává pevný časově určený řád střídání tříd při stravování.

Rodiče mají možnost přivádět své děti do školy podle svých potřeb. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v rámci různých činností přímo ve škole.

Spací aktivity (60 min.) jsou upraveny dle individuálních potřeb jedinců. V posledním povinném ročníku před zahájením školní docházky a děti s odkladem školní docházky (OŠD) mají klidové aktivity charakteru tiché zájmové činnosti ve třídě. Do spaní je nikdo nenutí!

Všichni zaměstnanci respektují individuální potřeby, reagují na ně a napomáhají dětem k jejich uspokojování.

Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci možností a umožňují jim kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.

Nově příchozím dětem nabízíme adaptační režim.

Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Osobní svoboda a volnost je však respektována do určitých mezí, které vyplývají z norem školy. Postupně se snažíme vyřazovat nezdravou soutěživost mezi dětmi.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů.

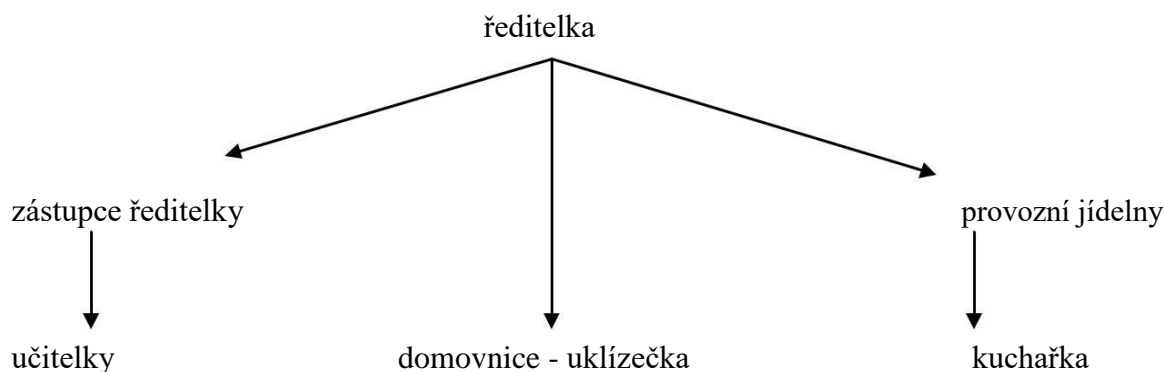
Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme odvalu dítěte, klademe důraz na výchovu k samostatnosti. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

ORGANIZACE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Řízení MŠ

Ředitelka zajišťuje provoz školy po stránce provozní i pedagogické. Učitelky odpovídají za kvalitu pedagogické práce a celkový rozvoj dětské osobnosti, spolupracují s rodiči dětí, se ZŠ, PPP, SPC, Logopedickou poradnou. Provozní zaměstnanci plní své pracovní povinnosti, které vyplývají z jejich pracovní náplně.

Organizační struktura vzájemného zastoupení:

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny organizačním řádem školy, směrnici a pracovní náplní každého zaměstnance.

Při vedení zaměstnanců se ředitelka snaží vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Zapojuje spolupracovníky do řízení, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor.

Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitelka školy průběžně hodnotí práci podřízených a nezapomíná na vhodnou motivaci, podporuje vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým a zve i ke spolupráci rodiče

Plánování pedagogické práce a chodu školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a efektivně využívá zpětné vazby.

Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu školy. Z výsledků jsou následně vyvozovány závěry pro další práci.

MŠ spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší ZŠ i jinými organizacemi v místě školy. V případě potřeby vyhledáváme pomoc u odborníků a to zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Pedagogické a provozní porady jsou realizovány podle potřeby (září až listopad tvorba plánů pedagogické podpory a IVP, říjen – evaluace ŠVP, plán akcí na 1. čtvrtletí- únor - plnění ŠVP, plán akcí na 2. Čtvrtletí: návrhy na OŠD, zápis do ZŠ, adaptační problémy, návrhy na PP - vyšetření dětí; červen - plnění ŠVP, hodnocení témat ŠVP a TVP, záznamové archy dětí, zápis do ZŠ, návrhy na OŠD, adaptační problémy, návrhy na PP - vyšetření dětí).

Písemná dokumentace školy

ŠVP, řád školy, evidence školení BOZP a CO, Výroční zpráva, Evaluační zpráva, dokumentace dětí, žádosti o přijetí do MŠ, rozhodnutí o přijetí, PIPP – plan pedagogické podpory, plan podpurných opatření, IVP, OŠD, individuální plány dětí s OŠD, hodnocení dětí

Třídní dokumentace

Přehled výchovné práce, docházka, evidenční listy, záznamy o dětech, zmocnění k odvádění dítěte z MŠ.

Personální obsazení školy

Personální podmínky pro realizaci plánovaných činností školy jsou na velmi dobré úrovni. Pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Všechny vyučující mají zájem o další vzdělávání a vytváří tím dobré předpoklady pro kvalitní výsledky vzdělávací práce. Vzdělání si průběžně doplňují prostřednictvím seminářů a kurzů dle nabídky Centra vzdělanosti libereckého kraje (CVLK), Národního institutu dalšího vzdělávání (NIDV), IQlandia v Liberci. Škola čerpá prostředky EU na vzdělávání z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání realizované v období 2017-2019.

Ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciální pedagog, poradenský psycholog, logoped) nabízíme rodičům depistáž (1x za rok pomoc ve formě logopedické prevence, kterou zajišťuje paní učitelka ve druhé třídě). Po dobu čerpání MD a RD paní učitelky byla přijata nova paní učitelka s kvalifikací a dlouholetou praxí v mateřské škole.

Personální zajištění odpovídá dvoutřídní MŠ (4 učitelky, včetně ředitelky).

V MŠ je na plný pracovní úvazek zaměstnána kuchařka a domovnice. Provozní jídelny s ekonomickým vzděláním pracuje na poloviční úvazek.

Tým je stabilní a spolupráce je na velmi dobré úrovni. Předností je vzájemná soudržnost a přátelské vztahy. Příjemná domácí atmosféra je předností naší rodinné mateřské školy.

Spolupráce s rodiči a veřejností

Spolupráce s rodiči již začíná již v den přijímacího řízení, při vyplňování žádosti o přijetí a odevzdáním nutné dokumentace.

Po vlastním přijetí dítěte vzájemná spolupráce pokračuje formou individuálních rozhovorů nad aktuálními problémy a eventuálními připomínkami.

Další setkávání probíhá na akcích pořádaných naší školou (třídní schůzky, besídky a jiné aktivity, lyžařský výcvik, výstavy, společné posezení při tvorbě vánočních ozdob a přípravě velikonočních oslav atd.).

Rodiče nám také pomáhají s opravou koloběžek, tříkolek i úklidu zahrady. Sponzorské dary škola používá na nákup nových pomůcek, cen do soutěží atd. Rodiče mají možnost každodenního kontaktu s učitelkou, proto řešíme případné výchovně vzdělávací problémy dětí okamžitě.

Rodiče se rovněž zapojují do školního ekologického programu (sběr plastových lahví, hliníku, víček pro následnou recyklaci zajišťovaný neziskovou organizací Armilária).

Pedagogové chrání soukromí dětí i rodičů a zachovávají diskrétnost. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. Naší snahou je, aby škola byla pro rodiče přátelskou rodinnou institucí.

Společné tradiční akce nabízené školou: Mikulášská nadílka, zdobení vánočních ozdob, vánoční besídka, maškarní ples, oslava Dne matek, Dětský den, rozloučení s předškoláky.

Vnitřní uspořádání školy, bližší charakteristika tříd

Provozní doba školy je od 6.30 do 16.30 hodin. V současnosti školu navštěvuje 47 dětí.

První třídu navštěvují děti 2 - 5leté (heterogenní třída) a druhou třídu 5 - 6leté (homogenní třída). S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné.

Provoz o prázdninách je řešen individuálně se zákonnými zástupci a rodičům je nabídnuta i možnost umístění dítěte v určené spádové MŠ.

Režim dne zohledňuje stravování dětí a program jednotlivých tříd. Denní řád je tedy pružný a umožňuje rodičům (po předchozí domluvě) předat nebo vyzvednout si dítě kdykoliv během dne.

Organizace

6.30 - 8.30 - MŠ se otvírá a děti se shromažďují ve třídě, poté odchází do svých tříd a volně si hrají, zapojují se do řízených individuálních nebo skupinových činností (předškolní příprava), dle potřeby a zájmu probíhají tělovýchovné chvilky.

7.45 - 8.45 - dechová cvičení

8.30 - 9.00 - podává se svačina (ovoce a zelenina), děti svačí dle potřeby a když mají hlad. 9.00 - 10.00 – programově řízená činnost, skupinové činnosti, individuální činnost.

10.00 - 12.00 – pobyt venku, pohybové aktivity, pokud je příznivé počasí. V letním období odcházíme dříve, některé děti se účastní výuky plavání (1x týdně - úterý) dle předchozího zájmu dětí i rodičů.

11.30 - 12.30 - převlékání, hygiena, příprava na oběd (do jídelníčku jsou zařazeny jídla racionální výživy), děti si určují množství stravy.

13.00 - 14.15 - po obědě si děti jdou odpočinout s možností poslechu pohádek, starší a nespavé děti odpočívají kratší dobu a jsou odváděny do třídy, kde se věnují klidovým činnostem a hram, v letním období jsou venku na zahradě.

Seznamování se s anglickým jazykem probíhá v dopoledních i odpoledních hodinách s pí. uč. v rámci týdenních témat hravou formou, probíhá i logopedická prevence pod vedením vyučujících.

14.30 - hygiena, příprava na svačinu, svačina.

15.00 - děti si hrají, nebo jdou ven - volné hry, individuální práce s dětmi. 15.30 – 16.30 - odpolední činnost dětí je sloučena do jedné třídy.

16.30 - MŠ je uzavřena

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atd. Snažíme se vytvářet podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Adaptační program

Příprava dítěte na docházku do MŠ začíná již při zápisu. Rodiče mohou využít pozvání k návštěvě školy, nebo mohou přivést dítě v odpoledních hodinách - na chvíli si pohrát. Rodiče také mohou využívat společný pobyt dětí na zahradě školy.

Průběžně informujeme i méně zkušené rodiče při vzájemných setkáních s vyučujícími, mohou prokonzultovat své případné problémy (vyjasňování vzájemných představ o výchově dítěte ve škole související s adaptací dítěte na nové prostředí).

Na informativní schůzce seznamujeme rodiče dětí s provozem školy, školním řádem, organizací tříd, uspořádáním životasprávy dítěte, pedagogickými a provozními zaměstnanci školy a ŠVP. Formou dotazníků pak následně zjišťujeme požadavky rodičů směrem ke škole.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Naše škola je v Liberci jednou z menších. Protože vychází z představy domova, měla by být místem šťastného dětství, kde má prostor každý jednotlivec, kde se všichni cítí dobře a bezpečně.

Naším nejdůležitějším partnerem je rodina (rodiče, prarodiče a sourozenci), ta je součástí života naší školy. Dostatek informací, otevřené dveře, společné akce, vzájemná komunikace a účast rodičů v průběhu předškolního vzdělávání je pro nás prioritou.

Chceme, aby se děti naučily žít ve skupině svých vrstevníků, kterou budou považovat za své společenství plné radosti a spokojenosti. Cílem našeho vzdělávání je spokojené, samostatné, aktivní a sebevědomé dítě, které se umí samostatně rozhodovat a prosazovat svoje názory. Děti vedeme tak, aby se rozvíjely jejich schopnosti, aby byly vnímavé ke svému okolí a byly připravené se učit i komunikovat s kamarády.

Každodenní pestrá nabídka činností v dětech probouzí aktivní zájem o poznání a objevování světa.

Kompetence

Snažíme se formovat základy kompetencí důležitých pro celý další vývoj, vzdělávání i pro celoživotní učení.

Získat osobní samostatnost a schopnost projevit se jako samostatná sebevědomá osobnost (kompetence sociální a personální).

Rozvoj dítěte po stránce psychické, fyzické i sociální, položení základů ke schopnosti učit se a poznávat (kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní).

Osvojení základních hodnot, na nichž je položen náš hodnotový systém a celá naše společnost (kompetence činnostní a občanské)

Vzdělávací záměr – vize školy

Naše představa je vytvoření klidného, pohodového prostředí bez stresů, kde budou děti veselé, radující se, hrající si, mající zájem o dění ve školce a těšící se do ní. Chceme spolu s dětmi zažívat radost, úsměv a pohodu z každého dne. Proto klademe důraz na zdravý životní styl a zdravé prostředí s radostnou atmosférou, tolerancí, pohodou, klidem, citovým zázemím.

„Rodinné“ klima školy je přímým vzorem sociálního chování, který děti napodobují a který se promítá do dalšího jejich vývoje.

Naším záměrem je učit děti vážit si zdraví a v případě nebezpečí umět se správně rozhodovat. Ve škole probíhá inkluzivní vzdělávání. Vedeme děti k toleranci při odlišnosti a k podání pomocné ruky v případě potřeby. Pro nás je důležité tvůrčí a přátelské prostředí s určitými smysluplnými pravidly, vzájemná úcta. Dalším záměrem je plnit i úkol diagnostický, zejména pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a u dětí nadaných. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje a kvalitě, která mu vyhovuje.

Formy a metody vzdělávání

Práce s dětmi vychází z interakce - dobrých vztahů mezi učitelkou a dětmi, mezi dětmi samotnými a mezi učitelkou a rodiči. Na těchto základech individuálně uspokojujeme různé potřeby a možnosti jednotlivých dětí.

Předškolní vzdělávání uskutečňujeme formou vyvážených spontánních i řízených aktivit, dle potřeb a možností konkrétní skupiny. Specifickou formou je didakticky cílená činnost (přímo či nepřímou řízená), v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. Je založeno na aktivní účasti dětí, omezující přijímání hotových poznatků a využívající zejména prožitkového a situačního učení. Zajišťujeme také dostatek prostoru pro hru, relaxaci a odpočinkové činnosti.

V procesu vzdělávání dětí používáme různé metody (slovní, názorné, praktické činnosti atd.).

Ke slovním metodám patří například návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další. Efektivnost těchto metod závisí na kultuře řeči učitelky a její schopnosti působit na děti intonací a tempem řeči. Slovní metody vhodně spojujeme s praktickou činností.

Do skupiny názorných metod patří především pozorování, předvádění, pokus, exkurze a vycházka. Názorné metody často spojujeme s metodami praktické činnosti, například experimentování. Tyto metody přináší navíc dětem citový prožitek, který usnadňuje učení.

V této fázi zařazujeme rovněž učení metodou navození problémových situací.

Při vzdělávání dětí zachováváme rovněž obecné zásady (cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost a individuální přístup).

Pro děti předškolního věku je velmi důležité, aby byly učitelkou vedeny k určitému vzdělávacímu cíli. Rovněž dbáme na to, aby na děti všichni dospělí působili jednotně.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Škola zajišťuje inkluzivní a rovný přístup ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola spolupracuje s PPP v Liberci, a dále s jednotlivými SPC, v případě, kdy je potřeba požádá OSMTS v Liberci o asistenta pedagoga. Škola realizuje podpůrná opatření prvního stupně, podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje na základě doporučení ŠPZ. Pro dítě s podpůrným opatřením jsou školou vytvořeny optimální podmínky k rozvoji osobnosti, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Je kladen důraz na odlišnost individuálních vzdělávacích potřeb a možností jednotlivých dětí.

Dětem s menšími logopedickými vadami poskytujeme individuální péči, úzce spolupracujeme s rodiči, PPP a dalšími institucemi, které nám napomáhají. Děti mají také možnost navštěvovat logopeda pí Mgr. Vackovou, která zajišťuje depistáž předškoláků a spolupracuje s naší paní učitelkou, která v odpoledních klidových chvílích provádí odbornou péči pro děti s menšími vadami řeči (logopedickou prevencí).

I v případě mimořádně nadaných dětí jsme schopni reagovat. Personál školy se snaží vytvářet podmínky pro co možná největší využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti, což se týká i dětí nadaných.

Jejich rozvoj a podpora budou zajišťovány a organizovány tak, aby byla nabídka pro tyto děti pestrá a ne pouze jednostranná. Děti, které vykazují známky nadání jsou v tomto dále podporovány.

Děti hudebně nadané mají možnost rozvíjet svůj talent v hudebních chvílích (rozvoj pěvecké a rytmické složky, podpora sluchového vnímání), ale také hrou pomocí Orffova instrumentáře. Výsledky snažení mohou děti dle svého přání předkládat veřejnosti při různých vystoupeních, dětské výtvarné činnosti zase prezentovat účastí v soutěžích a výstavách pořádaných Magistrátem města Liberce (Vánoce a Velikonoce očima dětí).

Výtvarné vyjadřování rozvíjíme prostřednictvím různých i netradičních technik. Děti mají možnost pracovat také s keramickou hlinou. V průběhu výuky preferujeme experiment, nemanipulujeme dítě do našich představ, ale necháváme na dítěti, na jeho vlastní představě co do námětu i v pojednání provedení.

Děti pohybově nadané, mají možnost rozvíjet své pohybové schopnosti jak v interiéru školy, tak i venku na zahradě. Své schopnosti si mohou poměřit při sportovních akcích mezi MŠ a dalšími organizacemi pořádajícími sportovní soutěže.

Rodičům nadaných dětí se snažíme pomoci radou jak talent přiměřeně rozvíjet prostřednictvím vhodně zvolených mimoškolních organizací v našem městě.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat od dvou let věku, avšak má svá specifika. Dvouleté děti mají některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti straší. Těmto dětem v naší škole můžeme poskytnout pravidelný režim, emoční podporu, pocit bezpečí a přiměřeně podnětné prostředí a činnosti. Avšak naše škola nemůže dvouletým dětem vytvořit homogenní prostředí. Třída je heterogenní, s nedostatkem prostoru pro volný pohyb a hru dvouletých dětí. Dále škola nespĺňuje uspořádaní prostoru k naplnění potřeby průběžného spánku, nespĺňuje veškeré hygienické zajištění potřeb dítěte – přebalovací pulty, sklad plen a likvidaci použitých plen.

Pravidla a zásady naší MŠ

Prostředky výchovy a vzdělávání jsou většinou založeny na činnostech. Vyučující musí vždy připravit dostatek aktivit a je na dětech, na jejich zájmu a potřebách, které z nich pedagog použije. Plánovaná aktivita tedy nesmí být neměnná, protože na jejich základě mohou vzniknout činnosti mnohem lepší.

Podstata vzdělávání není v řízených činnostech, ale v prožívání každého okamžiku každého dne.

Dítě si tímto způsobem lépe osvojuje různé kompetence. Vyučujícího nemůže charakterizovat autoritářská pozice. Měl by být pozorovatelem a partnerem, měl by pomáhat, povzbuzovat tam, kde je třeba, vést děti ke zdravému sebevědomí a povzbuzovat je ve svobodném rozhodování. Není třeba neustále motivovat, ale využít chvíle, kdy dítě samo projeví o danou činnost zájem.

Nejdůležitějším činitelem vzdělávání jsou děti, jejich potřeby a prožitky. Děti rovněž potřebují poznávat emoce, protože pro úspěšné zařazení do společnosti je emoční inteligence mnohdy důležitější, než inteligence kognitivní.

Děti potřebují prožívat i vlastní emoce, rozhodovat se o svých potřebách, volit si činnosti svého zájmu, dodržovat a spoluvytvářet pravidla, která jim zajišťují pocit pohody a bezpečí. Děti se potřebují naučit respektovat i různá pravidla. Ta musí být přiměřená, aby byla dětmi pochopena. Musí dávat smysl, zohledňovat dětskou osobnost a tím vytvářet předpoklady pro rozvoj jejich sebeúcty a lásky k ostatním lidem.

Děti se potřebují naučit mít svůj vlastní názor a umět ho sdělit i nést důsledky svých činů. Děti potřebují hodné a hlavně vnímající učitelky.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

V integrovaných blocích je užitá forma textu, která vychází z celoškolského programu, jednotlivé třídy si rozpracovávají třídní vzdělávací program (TVP) samostatně.

Integrované bloky

1. „Kdo všechno přišel do školky...“

Časové období: září

Témata: Hurá do školky

Škola nás volá

Mám kamarády

Tady jsem doma

Záměr: seznámit děti s novým prostředím, rozvíjet jejich schopnost žít ve společenství ostatních dětí; naučit je základním hygienickým, společenským a zdvořilostním návykům; naučit děti žít spolu, vytvářet a dodržovat pravidla soužití a osvojit si základní pravidla vzájemné komunikace

Cíl: posilovat získání jistoty a důvěry; získání citové samostatnosti; podporovat rozvoj sebevědomí; rozvíjet prosociální postoje jejich interaktivní a komunikativní dovednosti

Navrhované činnosti:

- Společné vytváření pravidel chování třídy
- Společné hry na utužení kolektivu
- Seznámení v komunikativním kruhu se jmény nových kamarádů, učitelů, naučení značek
- Seznámení s prostředím MŠ – hry a činnosti k procvičení orientace v prostoru, organizační dovednosti
- Lokomoční pohybové činnosti
- Vytváření relaxačních a odpočinkových činností
- Poslech pohádek s dětským hrdinou, vyprávění vlastních zážitků
- Estetické hry zaměřené na výchovu základních návyků
- Spontánní a volné hry, experimenty s novými předměty, materiály, pozorování blízkého prostředí a orientace v něm
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, členové rodiny, vztahy mezi nimi, život v rodině

Očekávané výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů
- Aktivně zvládat požadavky plynoucí z režimu školy, dodržovat domluvená pravidla
- Bezpečné orientování se v prostředí MŠ, zahrady, zvládat základní pohybové dovednosti a běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- Poznat svou značku
- Aktivně se zapojovat do společných činností, zajímat se o nové věci

- Spolupracovat s dospělými – učitelkou, komunikovat, respektovat přání a potřeby ostatních
- Umět obhájit své jednání a chování, přijímat vytvořená pravidla a respektovat je, adaptovat se na život ve škole a v nové komunitě
- Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, vést rozhovor s respektem k řečníkovi
- Osvojit si základní hygienické návyky a dovednosti

2. „Sklízíme plody podzimu“

Časové období: říjen Témata:

Podzim přišel k nám

Na poli

Na zahradě

V lese

Záměr: naučit děti přizpůsobit své chování skupině, ve které žijí; aktivně přistupovat k problémům, vnímat svou sounáležitost i s přírodním prostředím; učit děti uvědomění si změn, ke kterým v přírodě na podzim dochází

Cíl: vytvořit elementární povědomí o přírodních jevech a jeho neustálých proměnách; vnímat a pozorovat přírodu kolem sebe a porozumět jevům způsobených změnou ročního období; rozvíjet řečové a manipulační dovednosti, schopnosti a kreativitu; vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a pohybově hudebních činností; seberealizovat se ve výtvarných činnostech

Navrhované činnosti:

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, seznamování se s manipulací s temperovými barvami (výroba draků a lampionů, malba ovoce a zeleniny, práce s barevnými papíry)
- Samostatný řečový projev na určité téma (zážitky z volné přírody)
- Práce s didaktickými pomůckami (obrázky, knížky)
- Poslech četby zaměřené na daná témata
- Poučení o možných nebezpečích, jak se v přírodě chránit, prevence patologických jevů
- Pozorování přírody a radování se z jejích krás
- Hudební a dramatické činnosti s využitím dětské fantazie
- Ochutnávání ovoce a zeleniny, vnímání všemi smysly (vůně, barva, tvar, chuť)
- Rozvíjet matematické představy (více x méně, málo x hodně, početní řada do 5)

Očekávané výstupy:

- Upevňujeme návyky v oblasti výtvarné a pracovní výchovy, dítě vyvine úsilí, soustředí se, dokončí započaté
- Osvojí si poznatky z pěstování ovoce a zeleniny, má povědomí o jeho významu pro zdraví člověka
- Seznámí se s životem lesních zvířat
- Vědomě využívá všechny smysly, poznává podle chuti, vůně základní druhy ovoce a zeleniny

- Rozšiřuje slovní zásobu o nová slova a používá je
- Nebojí se mluvit před ostatními
- Aktivně se zúčastňuje skupinové práce, s pomůckami zachází šetrně, umí si po sobě uklidit

- „Když padá listí“

Časové období: listopad

Témata: Co umí vítr a déšť -1. třída - 5 smyslů

Já a moje tělo – 1.třída - co je pro nás zdravé (jídlo, pití) Když kamarád stůně

Den a noc

Záměr: osvojit si základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích; učit se dovednostem, které jsou důležité k podpoře zdraví, osobní pohody a bezpečí; naučit děti chránit sebe i ostatní před nebezpečnými vlivy; všimnout si dění v prostředí rodiny i MŠ; utvořit si představu co se smí a nesmí; být aktivní i bez podpory rodičů; získat představu o významu dodržování určeného režimu dne pro zdraví a spokojený život

Cíl: rozvíjet u dětí základní hygienické návyky; učit je dovednostem, které jsou důležité k podpoře zdraví, osobní pohodě a bezpečí; seznámit děti s funkcí těla a jeho orgánů; rozvíjet vnímání všemi smysly; umět rozlišit jednotlivé etapy celého dne

Navrhované činnosti:

- Modelování postavy
- Rozvoj koordinace ruky a očí při stříhání a lepení
- Vycházky do přírody a pozorování jejích změn
- Hudební činnosti, nácvik písně, tanečku
- Zařazení rytmizačních a sluchových her, rozlišování dle hmatu
- Hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Práce s obrazovými materiály a encyklopedií
- Rozvíjet kladný vztah k cvičení a pohybu

Očekávané výstupy:

- Zvládat sebeobsahu, základní hygienické návyky a zdravotně preventivní návyky
- Rozlišovat co zdraví prospívá a co mu škodí
- Mít povědomí o tom, kde hledat pomoc
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- Umí sladit pohyb s rytmem
- Umí nazpaměť krátké texty
- Zná základní barvy
- Uplatňuje v běžném životě základní formy společenského života (pozdraví, poděkuje, uposlechne pokyn)
- Zdokonaluje prostorové pojmy a orientaci (vpravo, vlevo, nahore, dole)

4. „Vánoce jsou tady“

Časové období: prosinec

Témata: Vítej u nás Mikuláši

Pečeme cukroví

Veselé Vánoce

Záměr: blíže objasnit postavu Mikuláše a čerta; prožívat oslavy v rodinné atmosféře; seznámit děti se zvyky a tradicemi Vánoc; rozvíjet u nich pocit sounáležitosti; umět se podělit o radost s ostatními a zapojit do prožitků dítěte i ostatní členy rodiny

Cíl: rozvíjet schopnosti vytvářet citové vztahy, plně prožívat své city; udržovat lidové tradice a zvyklosti; spoluvytvářet prostředí pohody a radosti; rozvíjet a kultivovat mravní a estetické vnímání, citění a prožívání; rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev

Navrhované činnosti:

- Lokomoční činnosti – jednoduché taneční variace, kroky, poskoky
- Výtvarné činnosti (ztvárnění čerta, Mikuláše, anděla, vánoční přání, dárky pro své blízké)
- Hudební činnosti (naučení a reprodukce veršovaného textu, písně, doprovod za pomoci hudebních nástrojů)
- Umět rozeznat písmena svého jména, dle předlohy jej přepsat
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatizace
- Poslech četby (povídky)
- Účast dětí na vánoční výzdobě školy
- Prohlídka výzdoby města
- Poslech vánočních koled
- Účast dětí na vánoční besídce

Očekávané výstupy:

- Sladit pohyb se zpěvem
- Ovládat koordinaci ruky a očí
- Porozumět slyšenému, umět reprodukovat děj vlastními slovy
- Vytvářet pozitivní vztah k rodině a kamarádům
- Plně prožívat své city, dávat je najevo, uvědomovat si a rozlišovat mezi příjemnými a nepříjemnými prožitky
- Soustředit se na činnost a dokončit ji
- Všimnout si prožívání a chování a reakcí kamarádů a blízkých
- Umět graficky napodobit některé symboly a rozeznávat odlišnosti
- Chápat základní matematické pojmy
- Prožívat úspěch a následnou radost, přijímat pozitivní ocenění
- Postupuje a učí se podle pokynů
- Vnímá co si druhý přeje či potřebuje, vycházet ostatním vstříc
- Vnímá umělecké a kulturní podněty

5. „Paní zima jede“

Časové období: leden

Témata: Zimní radovánky

Zvířata v zimě

Umím se oblékat Co

děláme celý den

Záměr: seznámit děti s charakteristickými rysy zimní přírody; zařadit radovánky na sněhu, dělat pokusy se sněhem a ledem; přiblížit dětem kouzlo zimy, rozvinout své dosavadní životní zkušenosti a získat další

Cíl: podporování pohybové schopnosti a fyzické zdatnosti dětí; osvojení návyků bezpečného chování; posilovat dovednosti v péči o své tělo a zdraví; rozvíjet slovní zásobu, vyjadřování vlastních myšlenek; získat nové poznatky o životě některých zvířat; rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních dětí a nést zodpovědnost za své jednání

Navrhované činnosti:

- Prevence patologických jevů a prevence úrazů
- Vycházky do přírody (pozorování změn, krmení ptactva)
- Vyprávění o zimních sportech, prohlídky encyklopedií, práce s literárními texty

- Grafické napodobování symbolů, číslic, písmen, geometrických tvarů
- Seznamování s matematickými pojmy
- Rozlišovat druhy oblečení a jejich vhodnost v návaznosti na roční období a situaci

Očekávané výstupy:

- Zvládat pohyb na sněhu a ledu
- Chovat se bezpečně, aby dítě neohrožovalo své zdraví
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- Chápat elementární časové pojmy
- Být citlivý ke vztahu k živé bytosti (zvířátka v zimě)
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- Rozvíjet slovní zásobu, umět používat nová slova
- Umět se chovat na kulturní akci
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky a slabiky ve slově

6. „Objevujeme svět kolem nás“

Časové období: únor

Témata: Dopravní prostředky

Hádej, čím jsem

Vlastnosti materiálů

Masopust

Záměr: seznámit děti s různými druhy dopravních prostředků (pravidla BESIP); vytvářet aktivity k rozvoji kreativity a zručnosti dětí s pomocí různých druhů materiálů; naučit se prosadit v kolektivu a při společenských událostech překonávat ostych

Cíl: vytvářet pozitivní vztah ke kultuře a k práci ostatních; rozvíjet receptivní dovednosti (vnímání, naslouchání, porozumění); posilovat schopnost záměrně řídit své chování

Navrhované činnosti:

- Poslech čtených či vyprávěných pohádek
- Reprodukce slyšeného textu, vymýšlení pohádek
- Rytmizace slov, slovní hrátky, rýmování
- Tvořivé práce s různými druhy materiálů
- Zdravotní cvičení, dechová cvičení
- Uvolňovací cviky, vystříhávanky, omalovánky
- Nácvik hodů míčem, chytání míče

Očekávané výstupy:

- Zacházení s jednoduchými hudebními nástroji
- Správné vyslovování, ovládání tempa řeči
- Radostně prožívat karneval
- Sladit pohyb s hudbou
- Projevovat zájem o vše nové
- Rozvíjet své pohybové schopnosti, vytvářet si návyk pravidelného pohybu
- Ovládat koordinaci oka a ruky
- Soustředit se na určitou práci a dokončit ji
- Vyjadřovat své prožitky a představivost výtvarně i hudebně

7. „Mlád'átka na jaře“

Časové období: březen

Téma: Domácí a hospodářská
zvířata Volně žijící zvířata
Kniha studnice moudrosti
Hudební nástroje

Záměr: seznámit děti s domácími zvířaty, jejich mlád'aty, s užitkem pro člověka; zprostředkovat dětem znalosti přiměřené jejich věku o zvířatech volně žijících či exotických; vytvářet u dětí sounáležitost s přírodou živou i neživou; využívat informací získaných z knih a naučit děti, jak o knihu správně pečovat; seznámit děti s různými druhy hudebních nástrojů

Cíl: rozvoj kooperativních dovedností, učit děti city plně prožívat a poté své prožitky vyjádřit; osvojení poznatků a potřebných dovedností v péči o přírodu a zvířátka

Navrhované činnosti:

- Námětové hry a činnosti
- Pozorování změn v jarní přírodě
- Činnosti vyžadující samostatné vystupování a vyjadřování
- Obhajování svého názoru, umět popsat obrázek
- Zařazování hádanek a rébusů

- Aktivitu podporující kreativitu a estetiku
- Hry, při nichž umí dítě respektovat druhého
- Hry a činnosti zaměřené k rozvoji sluchové analýzy
- Činnosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky

Očekávané výstupy

- Umět si zachovat bezpečí při pobytu na školní zahradě
- Být samostatný při vyjadřování svých myšlenek
- Pochopit humor a vtip
- Pojmenovat to, čím je dítě obklopeno
- Mít povědomí o životním prostředí
- Zachytit a vyjádřit prožitky (dramatizace)
- Rozdělit si zadaný úkol s jiným dítětem
- Chápat, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- Domluvit se slovy i gesty (improvizace)

8. „ Jak se rodí jaro“

Časové období: duben

Téma: Jaro je tady

Jaro na zahradě

Velikonoce

Potok, rybník, řeka

Záměr: seznámit děti s lidovými tradicemi, rozvíjet jejich vnímání, kreativitu a zručnost; naučit je prosadit se v kolektivu a při společenských událostech překonávat ostych; osvojit si jednoduché poznatky o proměnách přírody vlivem změn ročních období

Cíl: rozvoj receptivních dovedností; posilovat schopnost záměrně řídit svoje chování; přijímat rozmanitost světa přírody (obohacovat svůj poznatkový systém); napomáhat rozvoji kulturně estetických dovedností

Navrhované činnosti:

- Poslech čtených či vyprávěných pohádek, porozumět textu
- Reprodukce slyšeného textu
- Námětové hry a činnosti
- Sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- Všimnout si znaků jara, využívat smysly
- Uvolňovací cviky, vystřihovánky, omalovánky
- Tvořivé práce
- Rytmizace slov, slovní hrátky, rýmování
- Návštěva divadelního představení
- Zdravotní a dechová cvičení

Očekávané výstupy:

- Všimnutí si změn v přírodě
- Soustředí se na určitou práci a dokončí ji
- Vyjádří své prožitky a představivost

- Vytváření si pozitivního vztahu k umění a kultuře
- Radostně prožívá velikonoční svátky
- Reprodukuje naučený krátký text
- Zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní hygienické návyky
- Umí zorganizovat hru

9. „Moje rodina, moje město“

Časové období: květen

Téma: Maminka má svátek

Jsme rodina a máme se rádi

Tady bydlím, moje město

Má vlast, všechno kvete

Záměr: přiblížit bezpečí domova, sounáležitost v rodině; nebýt lhostejný vůči svému okolí; prostřednictvím příběhu seznámit děti s nebezpečím z kontaktu s cizí osobou, naučit se, jak tomu předcházet či jak se bránit

Cíl: navazování pozitivního vztahu dítěte ke škole, zájmu o učení; uvědomovat si hodnoty lidské práce; vytvářet povědomí, že každý máme ve společnosti určitou roli a musíme se podle ní chovat; rozvíjet povědomí o mezilidských a morálních vazbách; posilovat prosociální chování

Navrhované činnosti:

- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny
- Hry a situace kde se dítě učí chránit bezpečí své i druhých
- Námětové hry a činnosti
- Činnosti seznamující děti s jejich nejbližším okolím a předměty kolem nich
- Práce s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- Dramatické činnosti, napodobování a předvádění různých činností z rodinného prostředí
- Hry a činnosti seznamující se společenskými rolami a jejich rozlišování (dítě, rodič, dospělý)
- Seznámit dítě s časovými pojmy související s běžnými proměnami a jejich vývojem
- Hra na téma rodiny
- Vyprávění zážitků podle skutečnosti i podle vlastní fantazie

Očekávané výstupy:

- Zvládat zdravotně preventivní návyky
- Rozlišovat co je pro zdravý a správný vývoj a růst prospěšné
- Bránit se násilí a ubližování od druhého dítěte
- Umět organizovat hru
- Poznat a pojmenovat většinu předmětů kolem sebe
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- Řeší problémy a situace
- Popíše skutečnou situaci na obrázku
- Vnímá, zajímá se o nové věci

- Rozvíjí psychickou i fyzickou zdatnost, schopnost sebeovládání

10. „Hurá na prázdniny“

Časové období: červen

Téma: Den dětí

Botanická zahrada

Zoo (exotická zvířata)

Jedeme na výlet

Záměr: seznámit děti s exotickými rostlinami a zvířaty; poznávat jiné kontinenty a národnostní odlišnosti, přiblížit dětem lidské rasy; vyjádřit společný pocit radosti (Den dětí); esteticky vnímat krásy přírody a všimnout si detailů; podporovat vztah k přírodě živé i neživé; vnímat člověka jako součást světa a vesmíru

Cíl: vytvářet citový vztah k rodině, místu, kde žijí a k planetě Zemi; upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti; vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností, přírodních a klimatických odlišností

Navrhované činnosti:

- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity s druhým dítětem i dospělým
- Hudební a pohybové činnosti
- Vycházky s poznávacím obsahem
- Návštěva ZOO, botanické zahrady
- Školní výlet
- Záměrné pozorování, čím se lidé od sebe liší (jazyk, místo narození, barva pleti), v čem jsou si podobní
- Prevence patologických jevů (rasismus)
- Seznámení dětí s tradicemi jiných kultur
- Seznámení s různými živočišnými druhy z jiných kontinentů, z moře

Očekávané výstupy:

- Sladit pohyb s rytmem
- Smysl pro pravidla ve hře, hrát čestně
- Chovat se zdvořile k ostatním lidem
- Těšit se z příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás i setkávání se s obyčejným i neobyčejným světem
- Naslouchat druhým, neskákat do řeči
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí, vědět kde hledat pomoc
- Umět vyjádřit souhlas i nesouhlas
- Naučit se z paměti krátké texty a říkanky
- Rozvíjet sluchovou analýzu
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nad, pod, mezi), orientovat se v prostoru

EVALUAČNÍ SYSTÉM

Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci MŠ

Smyslem evaluace je posunout naši práci směrem ke lepší kvalitě, za účelem zjištění a následném odstranění nežádoucích návyků a neefektivních způsobů práce. Hodnocení práce je důležité také ve vztahu k dalšímu plánování.

Jako podkladový materiál pro hodnocení a následnou dokumentaci slouží fotografické záznamy z činností (CD). Jsou dostupné i rodičům dětí, ti pak mohou jejich prostřednictvím průběžně hodnotit výchovně vzdělávací proces.

Rodiče mají možnost účastnit se různých programů a podle svého zájmu, či zájmu dítěte pobývat v MŠ.

Mateřská škola organizuje i společné akce pro děti a rodiče (besídky, společné předvánoční setkání a oslava Dne dětí, výlety, atd.), na kterých se mohou rodiče dětí i učitelky vzájemně lépe poznat.

Přehled činností, probíhajících na úrovni třídy

Průběžné sledování a vyhodnocování podmínek materiálních, bezpečnostních, organizačních, hygienických, psychosociálních, pedagogických. Učitelky se navzájem denně informují o dění ve třídě a postupu pro naplnění cílů výchovně vzdělávací práce.

Denní evaluace probíhá prostřednictvím rámcových cílů a zápisu do třídní knihy (obsah vzdělávání, s jakou hodnotou se dítě setkává, jaký má prostor pro samostatnost atd.).

Kdykoliv během dne si cíleně, pomocí otázek (Co se dítě právě teď učí? S jakou hodnotou se právě teď setkává? Jaký má dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se právě nachází?) operativně korigujeme působení směrem k požadované kvalitě.

Zpětná vazba a její vyhodnocení získáváme v průběhu rozhovorů s rodiči a pozorováním reakcí dětí na nabízené aktivity. Klademe velký důraz na postřehy a hodnocení činností od nepřímo zúčastněných pracovníků školy.

Rodičům jsou rovněž předkládány dotazníky, do kterých zapisují své požadavky, přání, náměty, námítky, čímž také hodnotí činnost školy a zároveň se tak spolupodílejí na tvorbě a eventuální přípravě dalších aktivit.

Závěrečné vyhodnocování jednotlivých integrovaných bloků (1x měsíčně) je pak podkladem pro aktuální úpravu cílů (některé bloky nebyly zcela vyčerpány a je třeba s nimi ještě pracovat). Tímto způsobem přímo hodnotíme vzdělávací přínos bloku a vyvozujeme závěry pro další práci.

Sebereflexe vychází z denního hodnocení výsledků vlastní práce. Kvalitu svého pedagogického působení se snažíme podpořit soustavným studiem, sledováním odborné literatury a v neposlední řadě absolvováním vhodně zaměřených seminářů.

Hodnocení vzdělávacích výsledků

Hodnocení je založeno především na pozorování dítěte během celého dne, při jeho aktivitách. Děti také hodnotíme v průběhu nejrůznějších akcí a soutěží, které jsou organizovány pro MŠ (dopravní, výtvarné, hudební, atletické a ekologické akce). Aktivní účast na těchto událostech

je rovněž příležitostí pro porovnávání chování a znalostí našich dětí s ostatními dětmi z jiných MŠ.

Pedagog sleduje rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte zvlášť a podstatné postřehy dokumentuje a vyhodnocuje. Záznamy (individuální záznamy a plány dětí) jsou zcela důvěrné a přístupné pouze pedagogům a rodičům dětí.

Tímto způsobem hledáme optimální cesty k osobnostnímu rozvoji jedince a snažíme se všestranně podporovat kreativitu dětí.

Zpětnou vazbou cílů programu jsou pak dosažené znalosti, schopnosti dovednosti a návyky dětí.

Na konci školního roku vyhotovíme závěrečné hodnocení průběhu školního roku se zaměřením na: plnění cílů programu, kvalitu podmínek vzdělávání, způsob zpracování učiva a jeho následnou realizaci, sebereflexi a kvalitu výsledků vzdělávání.

Rodiče také pravidelně jednou ročně vyplňují hodnotící dotazníky, které se zaměřují na široké spektrum oblastí. Dotazníky jsou poté analyzovány a jsou podkladem pro závěrečné hodnocení školy.

Hodnocení je vždy vypracováno písemně a za hodnocení i evaluaci odpovídá ředitelka školy. Rodiče jsou následně seznámeni s výsledky hodnocení školy na informativní schůzce.

DOPLŇUJÍCÍ PROGRAMY, PROJEKTY A DALŠÍ AKTIVITY

Nabídka doplňkových programů

Naše MŠ nabízí dětem v posledního ročníku (před zahájením školní docházky) možnost poznávání anglického jazyka formou her, písni a básniček s pohybem, které je součástí integrovaných bloků.

Dále se děti mohou zapojit do tanečního kroužku, anebo se seznámit s prvky jógy v průběhu ranního cvičení.

Tyto kroužky doplňují vzdělávání nejenom dětí nadaných, ale i dětí, které mají o tyto aktivity zájem. Nejsou organizovány ani realizovány na úkor rozsahu a kvality standardního vzdělávacího programu. Jsou vedeny kmenovou učitelkou, nebo odbornou učitelkou.

ZÁVĚR

ŠVP naší MŠ byl vyhotoven na základě platného Rámcového vzdělávacího programu pro MŠ. Je východiskem a podkladem pro Třídní vzdělávací programy (TVP) jednotlivých vyučujících v rámci konkrétních tříd. TVP pak dokladují vlastní systematickou práci jednotlivých učitelů a jsou průběžně podle potřeby doplňovány.

Chceme v MŠ vytvářet podnětné prostředí. Snažíme se děti povzbuzovat v učení i v získávání nových zkušeností. Podporujeme jejich zájem o poznání i o ovládnutí nových dovedností atd. Výsledkem má být skutečnost, že dítě odchází z MŠ komplexně připravené na bezproblémový vstup do první třídy ZŠ.

Dítě musí mít možnost zažívat uspokojení z úspěchu, překonaných překážek tak, aby sebe vnímalo jako plnohodnotného člověka, který je okolím uznáván a přijímán.

Společné hledání východiska řešení problémů a vzájemná spolupráce a pomoc všech zaměstnanců i rodičů je ideou a myšlenou naplnění vize školy. Empatické cítění vycházející z osobnosti ředitelky školy, je zrcadlem školy a celkového vnějšího pohledu na školu. Informovanost o dění a vzájemná spolupráce je předpokladem úspěšného řízení a vnímání školy jako celku.

1. příloha

Prevence sociálně patologických jevů

Se sociálně patologickými jevy (týrání, zanedbávání, šikanování, drogy, kouření) se mohou setkávat děti velmi brzo. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolní docházky a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je však jejich věku přiměřená.

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do MŠ. Účastní se ho vyučující, děti, rodiče i případní odborníci.

V rámci programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence s výcvikem v sociálních dovednostech a osobnostním růstem. Také je nutné zaměřit se na oblast zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. V první řadě musí však program brát zřetel na věk a osobní charakteristiky dětí, jinak by bylo jeho plnění formální.

Cílem primární prevence je zvýšit odolnost dětí vůči sociálně patologickým jevům. V počáteční etapě vzdělávání je třeba u všech dětí věnovat velkou pozornost vytváření elementárních základů klíčových kompetencí tak, aby na své úrovni aktivně a s uspokojením zvládalo nároky života v prostředí rodiny a školy. Setká-li se pak dítě v budoucnu s nežádoucími jevy, dokáže je lépe rozpoznat, nepodlehnout jim a naopak věnovat se jiným, prospěšným aktivitám.

K posouzení prevence využíváme pozorování ve třídách, rozhovory s dětmi i jejich zákonnými zástupci, dotazníky pro zákonné zástupce, spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, sociální kurátor atd.).

Naše MŠ konkrétní případ sociálně patologických jevů zatím neřešila, ale objevují se u sociálně znevýhodněných dětí náznaky zanedbávání citového rozvoje, které by v pozdějším věku mohlo přerůst v týrání, šikanování, vandalismus atd.

Garantem minimálního preventivního programu je pí. učitelka Alena Nováková, která průběžně spolupracuje s dalšími odborníky, institucemi a organizacemi. Pro ostatní vyučující je účelově organizováno vzdělávání se zaměřením na odbornou práci s dětmi ohroženými DVPP.

Organizace primární prevence v rámci ŠVP

- Etika a mravní výchova (prolíná všemi činnostmi)
- Výchova ke zdravému životnímu stylu (program pohybových aktivit, získání dobrých pohybových dovedností a schopností, rozšiřování zájmů dětí pro snazší volbu jak trávit volný čas na ZŠ)
- Formy a metody působení na děti, které se zaměřují na osobnostní rozvoj a sociální chování (pohádky, koncerty, divadelní představení, výstavy, soutěže, skupinové práce, spolupráce s dětmi se speciálními potřebami)
- Získávání klíčových kompetencí (soubory vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě; kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a interpersonální a kompetence občanské, pracovní)

- Uplatňování metod umožňující včasné zachycení ohrožených dětí, především dětí sociálně znevýhodněných (povinnost pedagogických pracovníků spolupráce s odborníky)

2. příloha

Funkční gramotnost

Čtenářská gramotnost (dovednosti související s přípravou na výuku čtení a psaní)

Pedagogové podporují pozitivní přístup ke knize, časopisu, k četbě, k aktivnímu prožití příběhu, vnímání ilustrací, k divadlu; rovněž podporují logopedickou prevenci a grafomotorické dovednosti.

Pravidelná četba na pokračování (práce s textem); návštěvy divadla a městské knihovny, volný přístup ke třídní knihovně; námětové hry (Na knihovnu, Na divadlo); didaktické hry (Hádanka dráčka Fráčka, Večerníček a jeho pohádky atd.); obrázkový a metodický materiál (Jazyk a řeč, Obrázky k hláskám); soubor grafomotorických cvičení; metodické materiály.

Matematická gramotnost (matematické představy dětí)

Pedagogové podporují činnosti související s matematickými představami (geometrické tvary; základní matematické pojmy atd.), orientaci v prostoru; řešení problémových situací a časových vztahů.

Didaktické hry (Sudoku; hra s kladívkem atd.), hlavolamy, společenské hry (Berušky, Domino) a další metodické materiály.

Přírodovědná gramotnost (ochrana životního prostředí, environmentální problematika, zdraví člověka)

Činnosti související se základními poznatky o světě lidí, přírodě o kultuře a technice. Poučení o nutnosti aktivní ochrany přírody i o možnosti případného ohrožení zdraví.

Sběr plastických lahví, hliníku a víček (s pomocí rodičovské veřejnosti), vycházky do přírody, projekty, námětové a didaktické hry (Lesní školky, Na zahradníka, Moje první experimenty).

Sociální gramotnost (rozvoj sociálních a společenských návyků, postojů)

Do této oblasti náleží sebeuvědomování, sebeovládání, kooperace ve skupině, podíl na společném úkolu, respektování pravidel a navazování sociálních kontaktů.

Piktogramy, tvoření pravidel třídy, diskusní a komunitní kruh, didaktické a námětové hry (Kdo to je?, Co by se stalo, kdyby...?, Na rodinu), námětové hry, využití kolektivní výtvarné práce, stavebnice.

Informační gramotnost (základními informační techniky a možnosti jejich využití)

Činnosti podporující práci s encyklopediemi, televizí, DVD, CD přehrávačem, telefonem, počítačem.

Práce s encyklopediemi (vyhledávání informací), výukové programy na DVD a PC (Těšíme se do školy, Škola matematika atd.), poslech CD (pohádky, hudba), hra s telefonem.

Jazyková gramotnost (výslovnost jednotlivých hlásek mateřského jazyka, plynulost řečového projevu a gramatickou správnost, seznamování s cizím jazykem u předškolního vzdělávání v průběhu celého dne)

Logopedická prevence, péče o správnou artikulaci, rozšiřování slovní zásoby v mateřském i cizím jazyce, tvorba jednoduchých vět v anglickém jazyce.

Vhodný obrázkový materiál, výukové programy k výuce AJ pro děti předškolního věku.

3. příloha

Výuka anglického jazyka

AJ zařazujeme jako druhý komunikační jazyk formou cílené přímé a nepřímé výuky. Její intenzita je pak podmíněna věkem a schopnostmi dětí.

Prvotní seznamování se s jazykem probíhá v oddělení starších dětí v průběhu výchovně vzdělávací činnosti, dle témat zpracovaných v TVP. Je vždy přizpůsobována potřebám konkrétní skupině, jednotlivé výukové bloky se liší podle věku a znalostí dětí. Každý rok je pro skupinu TVP aktualizován, konkretizuje jak výchovně vzdělávací strategie, tak vzdělávací oblast jazyka.

Cílem vzdělávacího konceptu je vytvořit podnětné prostředí s častým a běžným využíváním jazyka tak, aby si děti jazyk osvojovaly beze strachu a přirozeně - současně s jazykem mateřským.

Kvalifikovanost a jazyková zdatnost

Cizí jazyk si nemohou děti osvojit od vyučujícího, jehož výslovnost je chybná, nemluví plynně nebo nemá pedagogické vzdělání a nerozumí proto věkově podmíněným potřebám dětí. Kritériem kvality výuky je úroveň aktivního používání jazyka.

Škola v současné době zaměstnává absolventku bakalářského studia Speciální pedagogiky předškolního věku, která začleňuje výuku jazyka do přímé výchovné činnosti hravou formou. Velkou výhodou pro vzdělávání dětí v cizím jazyce je fakt, že je zaměstnána jako pedagogický personál a nikoliv jako docházející učitel na kroužky.

Přímá výuka probíhá hravou nenásilnou formou. Děti si během celého výukového bloku hrají a plní různé úkoly, vše v AJ. Pokud je hodina dobře vedena, děti si ani neuvědomují, že používají cizí jazyk. Vyučující se snaží během činností vytvářet přirozené prostředí, které děti motivuje a podporuje užívání cílového jazyka.

Děti mají vždy svého maskota (plyšová hračka), který se do školky dostal odněkud z Anglie, seznamuje děti se svými písněmi, pohádkami, příběhy a ukazuje jim spousty obrázků. Tento maskot slouží jako prostředník mezi vyučujícím a dítětem, dokáže vyřešit spousty případných jazykových problémů. Příběhy ze života plyšové hračky děti učí také poznávat jiné kulturní tradice a zvyky.

Přímá výuka je zprostředkována pomocí několika různých typů výukových bloků. Ranní výukové bloky bývají většinou nejnáročnější na pozornost a nejvíce využívají počáteční energie a zájmu dětí v ranních hodinách. Během tohoto bloku se využívají techniky, které dětem pomohou k zapamatování některých slovíček, využití frází a rozeznání známých struktur v písních či říkankách. Hodina je plná aktivit, které se rychle střídají a zaručují tak neustálou stimulaci dětí.

Učitelka může používat i jiné metody učení, vždy však by měla pružně reagovat na aktuální potřeby a přání dětí ve skupině.

Zaměření jednotlivých bloků tak záleží na tom, jaké metody a techniky učitel zvolí jako nejvhodnější, nicméně má na zřeteli potřeby dětí a hlavně jejich možnosti.

Používané učebnice a jejich přednosti

Škola vlastní dostatečné množství pomůcek, kurzových a metodických učebnic (Cookie and Friends a pracovní listy, Angličtina v říkadlech, Obrázkový slovník, pexeso, obrázkové knížky, pracovní listy, komunikační plyšák, CD s písničkami a říkankami).

Jelikož má každá učebnice své klady a zápory a každá skupina dětí vyžaduje jiný způsob pojetí výuky, vybírá si vyučující učebnici vždy sám pro danou skupinu dětí. Současně není ani striktně omezen obsahem vybrané učebnice.

Pedagog si většinou volí jednu hlavní učebnici a k ní i odpovídající plyšovou hračku, která angličtinou provází. Pracuje ovšem i s jinými vhodnými učebními materiály.

Dětem škola učební materiály hradí, vyučující tedy může používat k danému tématu nejvhodnější učebnice. Učitelé jsou také vedeni k tomu, aby si připravovali materiály vlastní.

Osvojování jazyka nepřímou formou

Na děti je mluveno střídavě česky a anglicky. Je tak částečně simulováno bilingvní prostředí. a děti se seznamují s AJ nenásilnou - jim přirozenou formou.

Učitelka má k dispozici množství anglických písní (nejvíce písní pohybových) a říkadel, které podporují cit pro rytmus a dynamiku jazyka. Učebna je též vybavena množstvím anglických knih, časopisů a obrázků.

Projektové dny zaměřené na AJ

Během projektového dne se děti věnují aktivitám, které jsou vhodné pro jejich věk a rozvíjí kromě znalosti jazyka i jiné oblasti (rozlišování barev, hrubá a jemná motorika atd.).

Začlenění rodiny do procesu osvojování

U malých dětí je výuka AJ velice náročná. Jako jednu z hlavních oblastí pro osvojování jazyka je spolupráce rodičů s vyučujícím. Pokud si má dítě začít osvojovat cizí jazyk, je důležité, aby se s jazykem nepotkávalo jen v MŠ, ale vyučovaný jazyk by měl být pozitivně vnímán i doma. Rodiče proto mají možnost průběžně se poradit s pí učitelkou a domů také dostávají pracovní listy.

Tematický plán

- Září:
seznamování se s AJ hravou formou pomocí plyšové hračky pracovní listy (Welcome), slovní zásoba (Hello, Hi, Goodbye, See you)
- Říjen:
seznamování se s členy rodiny (rozšíření slovní zásoby), námětové hry, pracovní listy (Hra na indiánskou rodinu), nácvik písně (Ten Little Indians), slovní zásoba (zelenina, ovoce, barvy)
- Listopad:
rozdíl mezi dnem a nocí (Good night! Good morning!), nácvik písně (Are You Sleeping), pracovní listy (A night, A day)
- Prosinec:
Merry Christmas, slovní zásoba spojená se svátky, pracovní listy (opakování počtu do deseti)
- Leden:
zimní radovánky a sporty, My Body, slovní zásoba, pracovní listy (říkanky), nácvik písně (Head and Shoulders Knees ...)
- Únor:
karneval a pohádkové postavy, A happy end, opakování barev a počtu do deseti

- Březen:
umím se oblékat, Clothes, slovní zásoba oblečení, barvy
- Duben:
zvířátka na farmě, rozeznat obrázky a znaky zvířat, píseň (Old MacDonald had a farm), pracovní listy (Farm Animals)
- Květen:
Home Sweet Home, názvy místností, nábytku, námětové hry v herně, obrázky (pexeso)
- Červen:
Family Album, opakování (hry, obrázky, vyprávění, rozhovory s plyšákem)

4. příloha

Plavecký výcvik

Současná představa o tom, jak naučit jedince bezpečně zvládnout a mnohostranně využívat vodní prostředí, vychází z představy plavecké výuky jako procesu, ve kterém si jedinec osvojuje a rozvíjí dílčí a posléze komplexní plaveckou dovednost.

Organizovaná plavecká výuka je pedagogický proces, jehož hlavním cílem je přispívat k harmonickému rozvoji dětí:

- rozvojem pohybových schopností
- osvojováním nových pohybových dovedností
- upevňováním zdraví a odolnosti žáků
- vytvářením kladného vztahu k plavání jako pohybové aktivitě, která je nezbytnou složkou životního stylu

Plavecká výuka přispívá k plnění následujících úkolů ve třech základních sférách tělovýchovného procesu:

1. Ve výuce pohybových dovedností, které jsou předpokladem účelného a bezpečného pohybu ve vodě. Hlavním postupným cílem základního plavání je naučit neplavce plavat jedním způsobem na příslušné úrovni a vytvořit předpoklady pro nácvik dalších způsobů. Neoddělitelnou součástí vzdělávacího obsahu plavecké výuky jsou poznatky a vědomosti z oblasti fyzikálních vlastností vody, principů a zákonitostí pohybu v ní.

2. V rozvoji pohybových schopností, kdy dochází též k rozvoji funkční zdatnosti, výkonnosti a odolnosti dítěte a k vytváření předpokladů pro další zdokonalování pohybových schopností především vytrvalostního charakteru.

3. V oblasti výchovného působení, kdy vychováváme cenné morálně volní vlastnosti, dochází k překonávání psychických zábran a stresových situací při výuce a neméně jsou významné i úspěchy, které vedou k posílení sebedůvěry. V průběhu plavecké výuky dochází k vytváření kladného vztahu dítěte k vodě a pohybu ve vodním prostředí, k jeho pravidelnému provozování. Výchovné působení během plavecké výuky vede k zachování zásad společenského chování a dodržování hygienických požadavků.

Cíle:

- osvojit si základní plavecké dovednosti
- naučit se správně plavat jedním plaveckým způsobem a vytvořit předpoklady pro nácvik dalších
- osvojit si zásady osobní bezpečnosti při plavání a pobytu u vody

To, co způsobuje plaveckou nedostatečnost, nejsou ani tak špatně osvojené plavecké pohyby, jako neschopnost zvládnout výdechy do vody během plavání a další dovednosti, které nazýváme **základní plavecké dovednosti (ZPD)**. Různí autoři uvádějí různé druhy těchto dovedností. Např. rovnováha ve vodě, dýchání, lokomoční pohyby. Obvykle se uvádí těchto pět skupin činností:

- **plavecké dýchání**

- plavecká poloha, vznášení, splývání
- skoky do vody
- orientace ve vodě
- pocit vody

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, objevuje, všímá si souvislostí, užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích
- má elementární poznatky o světě přírody
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno se dobrat k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- průběžně rozlišuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- umí odmítnout komunikaci i nevhodné chování, které je mu nepříjemné

Činnostní a občanské kompetence

3. svoje činnosti se učí plánovat, vyhodnocovat
4. dokáže rozpoznat svoje vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
5. má smysl pro povinnosti ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
6. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

Úroveň kompetencí vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání – tedy to, čím můžeme jako mateřská škola přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení. Tento soubor klíčových kompetencí je ideálem, k němuž většina dětí nedospěje, nabízí pedagogům jasnou představu kam směřovat, oč usilovat. Slouží tedy k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření.

Dílčí vzdělávací cíle – co podporuje pedagog u dítěte

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti
- osvojení se věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí

vzdělávací nabídka při plaveckém výcviku

- lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkoly s náčiním, praktické používání
- zdravotně zaměřené činnosti -vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení
- pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů

očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb na sněhu
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- ovládat koordinaci oka – zacházet s náčiním
- zvládnout sebeobsluhu
- znát základní pojmy užívané ve spojení s pohybem a sportem

Rizika ohrožující vzdělávací záměry

- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním
- nevhodné vzory chování dospělých
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu

- nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nerespektování rozdílných tělesných předpokladů a pohybových možností dětí